

EspooCult Tutkimussuunnitelma

Tutkimushanke

Hankkeen nimi: EspooCult

Tutkimustyön aikataulu: 1.1.2018 – 31.12.2019

Suorituspaikka: Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore

Vastuullinen johtaja: Marjo Mäenpää

Erikoistutkijat: Maria Hirvi-Ijäs, Sari Karttunen, Sakarias Sokka

Tutkijat: Minna Ruusuvirta, Anna Kanerva, Vappu Renko, Emmi Lahtinen, Olli Jakonen, Sirene Karri, Ari Kurlin

Tutkimusryhmän jäsenten hankkeen kannalta keskeiset ansiot käyvät keskitetysti ilmi Cuporen verkkosivulla: <https://www.cupore.fi/fi/yhteystiedot/tutkijat>

Tutkimushanke on jaettu kuuteen työpakettiin:

WP 1 Management - ohjaus, sopimukset, aikataulutus, resursointi, arviointi, palaute, hyväksyntä

WP 2 Tutkimus- ja julkistamissuunnitelma

WP 3 Nykytilan haasteet

WP 4 Kulttuuripolitiikan tavoitteet, rakenteet ja rahoitus

WP 5 Espoolainen kulttuurin käyttäjä – arki ja vapaa-aika

WP 6 Tulevaisuuden ratkaisut – KulttuuriEspoo 2030

Tutkimushankkeen tarkoitus lyhyesti

Tutkimushankkeen tavoitteena on saada tutkimuksellista tietoa Espoon kaupungin kulttuuripalveluista kaupungin kehittämisen ja strategisen työn tueksi.

Tutkimushanke liittyy ajankohtaiseen tutkimukseen kulttuurin laajemmista yhteiskunnallisista vaikutuksista, yleiseen kaupunki- ja kuntatutkimukseen sekä tutkimukseen alueellisen ja paikallisen kulttuuripolitiikan merkityksestä asukkaiden arkielämässä.

EspooCult -hanke tuo uutta kulttuuripoliittista tietoa erityisesti suomalaisesta kaupunkikehityksestä sekä laajemmassa eurooppalaisessa kontekstissa että paikallisuuden ja yksittäisen asukkaan näkökulmasta.

Tieteelliset tavoitteet ja odotettu vaikuttavuus

EspooCult-hankkeen tulokset tuovat uutta tietoa suomalaiseen kulttuuripolitiikan, kaupunki- ja kuntatutkimukseen. Tutkimushankkeen eri metodologiset lähestymistavat, mm. vuorovaikutteisuus, osallistavuus ja havainnollisuus laajentavat kulttuurin ja kulttuuripoliittisen tutkimuksen tiedon muodostumista ja arvioimista.

EspooCult-hankkeen analyysit sekä arvioinnit hallinnollisten prosessien toimivuudesta ja vaikuttavuudesta laajentavat ymmärrystä julkisen päätöksenteon organisaatiosta ja strategisuudesta myös kansalaisnäkökulmasta.

EspooCult-hankkeen metodit ja johtopäätelmät lisäävät tietoa kulttuuripolitiikan merkityksestä kunta- ja kaupunkitutkimuksessa.

Tutkimuksessa tavoitellaan tutkimustietoa Espoon kaupungin:

- kulttuuripoliittisen toiminnan asemasta ja merkittävydestä kaupungin strategisessa kehittämisessä
- kulttuuripoliittisten hallintoprosessien toimivuudesta ja vaikuttavuudesta suhteessa asetettuihin päämääriin
- kulttuuripoliittisten päätösten vaikuttavuutta suhteessa asetettuihin päämääriin
- kulttuuripoliittisten interventioiden merkitys ja vaikuttavuus kuntalaisten elämässä

Tutkimuksessa arvioidaan kulttuuripoliittisen tulevaisuuden strategisia tavoitteita suhteessa tutkimustietoon ja temaattiseen kansainväliseen vertailuaineistoon. Teoreettiset lähtökohdat sisältävät mm. vaikuttavuustutkimuksen, kaupunkitutkimuksen, kulttuuripolitiikan teorian ja tulevaisuustutkimuksen näkökulmia. Metodologiset lähtökohdat yhdistävät määrällisiä ja laadullisia analyysejä.

Keskeiset tutkimuskysymykset:

- Millainen on Espoon kulttuurikehitykseen vaikuttava toimintaympäristö (metropolialue, väestön kehitys, taloudellinen tilanne, toimialarakenne)?
- Mistä Espoon kulttuuri ja espoolainen kulttuurin toimiala koostuvat? (ml. rakenteet, palvelut, toimijat, rahoitus)

- Miten strategia ja siinä esitetyt visiot suhteutuvat nykytilaan?
- Ovatko kulttuurisektorin strategiset tavoitteet (KE2030 + Espootarina) selkeitä ja muotoiltu niin, että niitä voidaan arvioida/seurata/mitata)
- Kuinka kulttuuritoimi voisi kehittää kulttuurin painoarvoa kaupunkikehityksen kokonaisuuden osana?
- Miten kulttuuripolitiikassa huomioidaan yhteiskunnallisten muutosten vaikutuksia?

Hypoteesit:

- Kulttuuripolitiikka voisi vahvemmin olla osa kaupungin kehitystä – nykyiset toimet/interventiot/dis-kurssit eivät tavoita eri toimialoja ja kuntalaisia
- Kulttuuripolitiikan interventiot ja toimintamallit on kehitettävä, mikäli halutaan tavoittaa kuntalaiset monipuolisesti.
- Kulttuuritoimijoiden ekosysteemi ei Espoossa ole riittävän kehitetty/tiedostettu ollakseen vahva profiili kaupungin kehityksessä/tunnettuuden lisäämisessä
- Kulttuurin kehittämisessä ei löydy samaa ”yrittäjyyttä” kuin muilla yhteiskunnallisilla aloilla
- Yhteiskunnan ja kulttuurin ennakoituja muutoksia ei olla riittävästi huomioitu kulttuuripolitiikassa

WP3: Nykytilan haasteet

WP3:n tavoitteena on toteuttaa kirjallisuus- ja taustaselvitys liittyen Espoon kaupunkiin. Selvityksessä kar-toitetaan kulttuurin näkökulmasta kaupungin kehitystä, palvelurakennetta ja toimintaympäristöä sekä koo-taan yhteen tiedot olemassa olevasta datasta. Analyysin kautta tuotetaan yleinen kuvaus Espoon kaupun-gin nykytilasta sekä lähtökohdista ja haasteista liittyen kulttuuritoimintaan.

Tutkimuskysymyksiä ovat:

- Millainen on Espoon kulttuurikehitykseen vaikuttava toimintaympäristö (metropolialue, väestön kehitys, taloudellinen tilanne, toimialarakenne)?
- Millainen on Espoon kaupungin asukasrakenne (sijainti, tulotaso, koulutustaso) postinumeroalueit-tain ja pienaluejaon mukaan tarkasteltuna?
- Millainen Espoon kaupunki on organisaationa?
- Millainen on Espoon kaupungin päätöksenteko-organisaatio ja kulttuurihallinto?
- Millaista on kulttuuri Espoossa ja espoolainen kulttuuritoiminta?
 - Missä kulttuuripalvelut sijaitsevat?

- Millaisia tietoja on palvelujen käytöstä ja käyttäjistä?
- Kuinka palveluja rahoitetaan?

WP 4 Kulttuuripolitiikan tavoitteet, rakenteet ja rahoitus

WP4:n tavoitteena on selvittää Espoon kulttuuripolitiikan tärkeimmät tavoitteet ja rakenteet sekä näitä koskeva rahoitus ja ohjaus. Työpaketissa analysoidaan Espoo-hankkeen kannalta keskeisiä strategioita kaupungin kulttuuripolitiikkaa ohjaavina linjauksina. Analyysissa hahmotetaan strategioiden painopisteet, niiden mukaiset tavoitteet, tavoitteiden toteuttamisen kannalta keskeiset toimijat sekä näiden väliset suhteet (ohjaus, rahoitus, yhteistyö) ja vastuut.

Tutkimuskysymyksiä ovat:

- Mistä Espoon kulttuuri ja espoolainen kulttuurin toimiala koostuvat (rakenteet, palvelut ja kulttuurisektorin rahoitus)?
- Mitä ovat kulttuuripolitiikan valinnat ja toimijat Espoossa?
 - Millaisia ovat strategioissa (*KulttuuriEspoo 2030, Espoo-tarina*) kuvatut kulttuuriin liittyvät tavoitteet? Onko tavoitteita asetettu tietyille tahoille/toimijoille ja jos, niin mille?
 - Mitä/keitä ovat kulttuurin huomioon ottavan kaupungin strategisen kehittämisen kannalta keskeisimmät kulttuuritoimen yhteistyötahot?
 - Kuinka poikkihallinnollisuus toteutuu kulttuuripoliittisten tavoitteiden edistämässä?
 - Miten strategiat ja niiden visiot suhteutuvat nykytilaan?
- Onko asetettuja tavoitteita mielekästä ja mahdollista seurata systemaattisesti ja arvioiden toiminnan vaikuttavuutta?

WP 5 Espoolainen kulttuurin käyttäjä – arki ja vapaa-aika

Työpaketti 5 kohdistuu taide- ja kulttuuripalveluiden käyttöön sekä arjen ja juhlan kulttuuriin käytäntöihin Espoossa. WP5:ssä kulttuuri ymmärretään laajasti ulottuen puhtaan markkinaperusteisista ja julkisesti tuotetuista tai avustetuista taide- ja kulttuuripalveluista ihmisten keskinäiseen ja omaehtoiseen kulttuuriseen toimintaan. WP5:n teemoihin kuuluu luontevasti myös kestävä kehitys, etenkin sosiaalisilta ja kulttuurisilta ulottuvuuksiltaan.

Työpaketissa vastataan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- Millaisia espoolaiset ovat instituutiopohjaisten taide- ja kulttuuripalveluiden käyttäjinä verrattuna koko Suomen väestöön tai muiden suurten kaupunkien asukkaisiin? Mitkä palvelut ovat Espoossa

suosituimpia? Ketkä käyttävät palveluita, ketkä eivät? Ovatko espoolaiset tyytyväisiä kulttuuripalveluihin ja -osallistumisen mahdollisuuksiin? Mitä he haluaisivat lisää?

- Kuinka hyvä on kaupungin järjestämien ja tukemien kulttuuripalvelujen maantieteellinen saavutettavuus Espoossa (suhteessa ihmisten asuinpaikkoihin teitä pitkin arvioituna)?
- Mitä kaupungin järjestämien ja tukemien kulttuuripalvelujen käyttäjistä tiedetään kävijäkyselyiden yms. perusteella? Onko käyttö vinoutunutta?
- Millaiset mahdollisuudet erilaisilla ja taustoiltaan moninaisilla ihmisillä on osallistua kulttuuritoimintaan Espoossa?
- Miten kulttuuriset oikeudet toteutuvat Espoossa eri väestöryhmien ja asuinpaikkojen osalta?
- Millaiset mahdollisuudet espoolaisilla on osallistua kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja päätöksentekoon?
- Millaiset mahdollisuudet espoolaisilla on omaehtoiseen kulttuuritoimintaan tai yhteistoiminnalliseen kulttuurituotantoon? Tukeeko kaupunki tällaista toimintaa esimerkiksi tarjoamalla tiloja käyttöön?
- Mikä erityisesti on kulttuuritapahtumien rooli espoolaisten kulttuuriosallistumisessa (yleisöys, järjestötoiminta, talkootyö, jne.)?

WP 6 Tulevaisuuden ratkaisut – KulttuuriEspoo 2030

Viimeinen työpaketti kokoaa tutkimusprosessien tuloksia, näkökulmia ja tulkintoja. Toteutamme temaattisia kansainvälisiä vertailuja analyysin pohjalta, jonka jälkeen hahmotamme Espoon kulttuuritoimelle erilaisia tulevaisuuden skenaarioita ja ratkaisumalleja. Niiden pohjalta tuotetaan yhdessä tiimien kanssa mahdollisia suosituksia ja toimenpide-ehdotuksia, joiden pyrkimys on vastata kysymykseen, kuinka kulttuuripolitiikka voitaisiin strategisten tavoitteiden puitteissa kehittää osana kaupungin kehittämistä.

Tiedeyhteisön ulkopuolelle ulottuvat vaikutukset ja vaikuttavuus

EspooCult on lähtökohdiltaan suorassa vuorovaikutuksessa Espoon kulttuuritoimen kanssa ja tavoitteena on tuottaa konkreettisia käytännön suosituksia kulttuuripoliittisten toimenpiteiden vaikuttavuuden tunnistamiseksi ja vahvistamiseksi. Näin ollen tutkimuksella on suora tavoite muuntaa tieteellisen tutkimuksen tuloksia kaupungin strategisen suunnittelun käyttöön.

EspooCult toimii myös suorassa yhteydessä espoolaisiin, tiedonlähteinä kulttuurikäyttäjien ominaisuudessa sekä osallistavien prosessien myötä kanssatuottajina. Tutkimuksen tuloksista viestitään laajalle yleisölle neljä kertaa vuodessa.

EspooCult-hankeen tulosten vaikutukset Espoon kaupungin kulttuuripoliittiseen toimintaan on mahdollisia lyhyellä aikavälillä prosessin vuorovaikutteisen luonteen vuoksi. Tutkimushanke laajentaa kulttuuripolitiikan tutkimuksen monimuotoisuutta, millä voi pitkällä aikavälillä olla vaikutuksia alueellisen ja paikallisen kulttuuripoliittisen toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Julkaisusuunnitelma

Tutkimuksen tuloksia julkaistaan hankkeen aikana kaksi kertaa vuodessa tietokorttina. Tietokortit on suunnattu ensi sijassa Espoon hallinnolliselle toimialalle. Lisäksi tutkimustuloksia saatetaan julkaista työpapereina Cuporen julkaisusarjassa. Espoolaisille kuntalaisille hankkeesta viestitään neljä kertaa vuodessa Espoo-lehden kautta. Cuporen (www.cupore.fi) ja Espoon (www.espoo.fi/espooCult) verkkosivuilla seurataan tutkimushankkeen etenemistä ja julkaistaan visualisoitua tietoa tutkimuksesta.

Mahdollisuuksien mukaan tutkimuksen kysymyksiä ja tuloksia esitellään myös tieteellisissä konferensseissa ja tutkimuksesta kirjoitetaan artikkeleita tutkimuksen kannalta relevantteihin julkaisuihin, esimerkiksi Nordisk Kulturpolitisk Tidskrift, Kulttuuripolitiikan vuosikirja, Yhdyskuntasuunnittelu-lehti ym.

Tutkimuksen tuloksena syntyy Cuporen julkaisusarjassa julkaistava loppuraportti syksyllä 2019.

Eettiset kysymykset

Cupore on sitoutunut noudattamaan yleisiä ihmistieteen tutkimusta koskevia eettisiä periaatteita.

Tutkimussuunnitelman osaksi tehdään erillinen aineistonhallintasuunnitelma, jossa eritellään myös jokaisen WP:n mahdolliset erityiset menettelytavat. Suunnitelmaan sisällytetään mm. tutkimusluvut, aineistonkeruuprosessit, mahdolliset arkaluonteisuudet, rekisteriasiat sekä aineiston säilytykseen liittyvät tiedot.

Hankkeesta on täytetty henkilötietolain edellyttämä rekisteriseloste. Selostetta säilytetään Cuporen toimistolla ja sen saa nähtäväksi pyydettäessä.